

2. *Viszonyuk a testnevelési órához:*

Örömmel, szívesen vesznek-e részt az órákon?
Hogyan nyilvánul ez az órát megelőző felkészülésükben?
az óra alatt,
az óra után.

Általában értelmesen és tudatosan végzik-e munkájukat?

Indokolatlanul kivonják-e magukat a munkából, visszahúzódnak-e, vagy csak látszatmunkát végeznek?

3. *Előképzettségük:*

Eü., higiéniai, technikai stb. ismeretei megfelelnek-e a követelményeknek?

Technikai tudásuk mértéke kielégítő-e, megfelel-e a tantervi követelményeknek, ill. a tanmenet előadásainak?

4. *Mutatnak-e fejlődést az előző órához viszonyítva?*

AZ ALSÓTAGOZATOS ANYANYELVI TÁRGYAK DOLGOZATAINAK JAVÍ- TÁSA ÉS A HELYESÍRÁS-TANÍTÁS

Az 1963. szeptemberében életbelépő új Tanterv és Utasítás a nyelvtan új elnevezésével (nyelvtan—helyesírás) az alsótagozatos nyelvtanítás gyakorlati jellegét hangsúlyozza. A 6—10 éves gyermek elvonatkozható képességéhez mért nyelvtani tudatosságot öncélú szabályismeretek helyett sok konkrét esetből kívánja kialakítani. A gyakorló órák számának növelésével, valamint az eddig kiaknázatlan gyakorlási módok (a másolás és tollbamondás változatos eljárásai, kitalálók, betű- és ékezetpótló gyakorlatok stb.) ajánlásával a helyesírási készségfejlesztést biztosítja, hogy ilyen módon kialakuljon a gyermekben a szóképek biztos, gyors és mechanikus reprodukáló képessége.

Bár a helyesírási jártasság kialakítására elsősorban a nyelvtanórák hivatottak, a többi anyanyelvi tárgy írásbeli dolgozatainak is hozzá kell járulniuk e tantervi feladat megvalósításához. Az alsó tagozat osztályaiban (II., III., IV.) átlagosan 70—50 dolgozatot íratunk írásból, fogalmazásból és nyelvtanból. Azt szinte természetesnek találjuk, hogy a fogalmazási és nyelvtani dolgozatokat helyesírási szempontból is osztályozzuk. Viszont az írásból készített dolgozatokra már csak elvétve vagy egyáltalán nem adunk helyesírásból osztályzatot. Ezt azzal indokoljuk, hogy itt az írástechnikai követelmények mikénti teljesítése az egyedüli bírálati szempontunk. Még ritkábban fordul elő, hogy az írásból készített dolgozatok helyesírási hibáit is kijavítottuk tanulóinkkal. Nem ritka az a gyakorlat sem, hogy még a fogalmazási és nyelvtani dolgozatok kijavítását sem végeztetjük el vagy nem ellenőrizzük azok pon-

tos végrehajtását úgy, amint az kívánatos volna. Pedig sokszor hallhatunk olyan elkeseredett kifakadásokat, hogy a dolgozatok javításába fektetett munka nincs arányban az elért eredményekkel. Ennek egyik oka éppen abban keresendő, hogy sok időt és fáradságot fordítunk a dolgozatok javítására, de már kevesebbet azok kijavítására. Azt mondhatnók, hogy így csak vetünk, de az aratással már nem törődünk. A helyes arányok betartása feltétlenül indokolt az írásbeli munkák írástechnikai és helyesírási követelményei kérdésében egyaránt. A tanulók ugyanis csak azt tartják fontosnak, lényegesnek, amit a nevelőjük gyakorlatában hangsúlyozottnak látnak és éreznek.

Ha tehát mi nevelők az írásból elkészített dolgozatokat helyesírási szempontból is osztályoznánk (természetesen csak akkor, amikor az anyag természete azt lehetővé teszi!), s a többi anyanyelvi tárgy dolgozatainak gondos kijavítás mellett ugyanilyen gondosan ellenőriznénk azok kijavítását is, tanítványainkban megerősítenénk azt a meggyőződést, hogy a helyesírás egyetlen írásbeli munkánkban sem mellőzhető követelmény. Már ezen a fokon is tudatosítanánk tanulóinkban a kimondott és leírt szóval kapcsolatos felelősséget, s erősítenénk bennük az önellenőrzés jó szokását. Ilyen módon az alsótagozatos osztályokban a helyesírási jártasság fokozatos kialakításával valóban megalapoznánk a további fejlődést, a helyesírási készség kibontakozását.

Dr. Huszka László
intézeti tanár